

[Dahlgaard.]

tager mit parti på uden større følelsesmæssigt engagement. Vi kan tiltræde såvel ændringsforslagene som lovforslaget i dets helhed, og det betyder, at jeg måske kan slippe for at skulle taget ordet under næste punkt på dagsordenen, når dette kommer til behandling.

Jeg vender mig herefter til de økonomiske problemer, som det i øvrigt drejer sig om.

Formålet med hele aktionen er som bekendt at dæmpe udviklingen i virksomhedernes omkostninger, som truer med at tage nogle gevaldige spring først nu til marts og siden hen til efteråret, til september igen, når der udløses dyrtidsportioner til den tid.

Dette formål kan mit parti tilslutte sig, og vi har givet udtryk for det under de forhandlinger, der hidtil har fundet sted. Men vi mener, at kombinationen af forholdsregler, som forligspartierne møder op med, mangler konsekvens. Vi tror ikke på, at man i praksis opnår en omkostningsdæmpning, der står i rimeligt forhold til de 1,9 mia kr., der ofres på formålet. Og det er jo grumme mange penge, så mange penge, at det er yderst sjældent, at medlemmerne af dette høje ting kommer ud for at skulle tage stilling til så store udgifter på én gang.

Vi er bange for, at den bundne opsparring kan forstærke den lønglidning, som kilde-skattesystemet i forvejen giver anledning til, og som ved mange lejligheder vistnok alle partier her i landet har udtrykt bekymring for.

Derved modvirker den bundne opsparring det, der er formålet med lovforslaget om en omkostningsdæmpende ydelse. Erhvervsorganisationerne har givet udtryk for frygt for, at den omkostningsdæmpende ydelse skal udløse et omkostningspres, hvilket i sig selv lyder som en selvmodsigelse — og det er det jo altså også. Det er udtryk for, at man er bange for, at forslaget ikke i omkostningsmæssig henseende skal få den virkning, som tilstræbes.

Hertil kommer, at de ændringer, der skal ske i prislovgivningen, ikke går i retning af effektivt at dæmpe op mod lønglidning.

Da vi i perioden oktober 1970-marts 1971 havde en tilsvarende ordning i beskedent omfang, virkede den i det for arbejdsmarkedet sæsons svage vinterhalvår, og der var indført prisstop netop for den samme

periode. Nu gives der 6 gange så store omkostningstilskud til virksomhederne på et tidspunkt, hvor det sæsonmæssige pres på arbejdsmarkedet sætter ind. Endvidere ophæves prisstopet netop på samme dato, og den almindelige prislovgivning ændres.

Denne revision af den almindelige prislovgivning, som vi kan tilslutte os, ophæver — det kan ikke nægtes — de tidligere gældende kalkulationsregler, der generelt forbød indregning i priserne af ikke-overenskomstmæssige lønstigninger, og dermed er yderligere et spinkelt værn mod lønglidningen fjernet.

Af de grunde, jeg her har nævnt, frygter vi som sagt, at den omkostningsdæmpende ydelse, som samfundet investerer næsten 2 mia kr. i, ikke i tilstrækkelig grad vil få de virkninger, der tilsigtes, hvormed ikke være sagt, at vi tror, den slet ikke vil få nogen virkning.

Jeg vil gerne tilføje, at erhvervene i deres henvendelse til regering og folketing antyder, at den omkostningsdæmpende ydelse kan kompromittere mulighederne for et fornuftigt resultat af overvejelserne i den siddende dyrtidskommission. Det er nærliggende at antage, at når folketinget nu kommer og dækker pristalsreguleringens skadevirkninger ved milliardtilskud fra statskassen, så er det ikke netop et middel til at tilskynde parterne på arbejdsmarkedet og i hvert fald ikke på begge sider af forhandlingsbordet til at tilstræbe mere rimelige mekanismer for den løbende tilpasning af lønforholdene på arbejdsmarkedet.

Jeg benytter derfor lejligheden til at appellere til forligspartierne, altså først og fremmest til regeringspartiet og til socialdemokratiet, om at søge at påvirke parterne i dyrtidskommissionen til at søge sammen om samfundsmæssigt forsvarlige forslag og aftaler.

Jeg har nævnt, at den bundne opsparring kan befordre lønglidning og derved modvirke hovedformålet for den omkostningsdæmpende ydelse. Den bundne opsparring er imidlertid også uheldig fra et finanspolitisk synspunkt. Den vil komme til at virke på det forkerte tidspunkt, nemlig til efteråret, når opkrævningen begynder og der samtidig ventes beskæftigelsesproblemer på arbejdsmarkedet. Den burde naturligvis, hvis man nu overhovedet ville ind i en sådan bunden